

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in judicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. Quid sit emptio, & venditio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](#)

debet esse damnosum ; quam verò cu-
ram teneatur in custodia rei depositæ
adhibere, deduci potest ex dict. ad eam
nimisimum teneri , quia excludat dolum,
vel culpam latam, quandoque etiam le-
vem, & levissimam, ut constat ex dict.
a n. 1387.

1410 Not. 3o quid intelligatur per deposi-
tum judiciale, seu sequestrationem, con-
stare ex cx n. 1381. hæc rei litigiosa seque-
stratio in judicio fieri potest, vel partium

conventione, & erit sequestrum volun-
tarium; vel jussu Magistratus, & erit ne-
cessarium; vel Magistratus imperio, le-
gis dispositione, & partis petitione, &
erit sequestratio mixta; sic Barbosa in
Rubric. hujus Tit. n. 9. Multa hic quæ-
ri, & produci possent de sequestratione
necessaria; sed ea videri possunt l. 2. De-
cretal. ad Tit. 17. de sequestratione
possessionum, & fructuum, quò me re-
mitto.

QUÆSTIO XVII.

IN TITVLVM XVII. DE EM- PTIONE, ET VENDITIONE.

1411 **P**ostquam in præcedentibus titulis
actum est tum de contractibus,
tum alienationibus rerum Eccle-
siasticarum in genere; tum etiam
quibusdam in specie (de precariis, com-
modato, & deposito) que potissimum
spectant commodum unius ex contra-
hentibus; subjungitur nunc titulus de
contractu Emptionis, & Venditionis,
utrique oneroſo; de quo ea ſolum pro-
ponemus, que noſtri fori propria ſunt
per ordinem potissimum ad emptionem,
& venditionem rerum Ecclesiasticorum;
et ſi hac occaſione plura quoque in or-
dine ad alia bona immiſſeantur.

ARTICULUS I.

*Quid sit emptio, & ven-
ditio?*

1412 **R.** Supponendum, quod *emptionis* vo-
cabulum aliquando minus propriè,
& latius ſumatur in iure, pro quaunque
alienatione; hodie autem ſumatur
pro certa ſpecie, de qua in praefatis; &
definitur: *Contractus bona fidei, con-
ſensu perfectus, & mutua prafationis,*
*quo id agitur, ut pro certa pecunia nume-
rata, eam danti, res, seu merx tra-
duſur; brevius dici potest, quod emptio*
ſit pactio pretii pro merce; & venditio,

pactio mercis pro precio. Eſſe contrac-
tum *juris gentium*, habetur §. 2. Inſtit. de jure
nat. & gent. *bona fidei*, (ad eoque non
ſtricti juris) dicitur §. *actionum autem.*
Inſtit. de actionib. *solo conſenſu perfectione*
(intellige quoad ſubſtantiam, ut ſcili-
cet eo habitu, poenitere non licet, et
iam ante rei traditionem) habetur L. 1.
ibi: *emptio, & venditio contrahitur, ſi
mal atque de prelio convenerit, quamvis
nondum pretium numeratum ſit, ac ne ar-
ra quidem data fuerit;* Nam quod arha
nomine datur, argumentum eſt emptionis,
& venditionis contractæ.

Sed, excipe, niſi intentio contra-
hentium alligetur Scripturæ, ut prius
quam instrumentum confectum ſit,
contractus non teneat L. 1. ff. h. f. ibi:
*Sed hoc quidem de emptionibus. & ven-
ditionibus, qua ſine Scriptura conſiſtunt, ob-
tinere oportet; nam nihil à nobis in hujus-
modi emptionibus, & venditionibus, in-
novatum eſt: in iis autem, qua Scriptura
conſiſtunt, non aliter perfectam eſſe ven-
ditionem conſtruimus, niſi & instrumenta
emptionis fuerint conſcripta, vel manu
propria contrahentium, vel ab alio quidem
Scripta; à contrahentibus autem Sub-
scripta, & ſi per rebellionem fuere; niſi &
completiones accepereint, & fuerint parti-
bus abſoluta; donec enim aliiquid deſſe ex-
hīs, & paenitentia locus eſt, & porſtem-
ptor, vel venditor ſine pena recedere ab*

T. 3. em-

334 Tract. in Lib. III. Decretal. Quæstio XVII.

emptione, & venditione: si autem hoc
non exprimant, censetur exigi Scriptura
solum ad probationem; sic Haunold. tom.
4. tract. 10. an. 14.

1414 Not. autem 1. non esse de substantia
emptionis, vel venditionis, quod mun-
tuus consensus actu transferat Dominum
translatione constitutente emptori jus
reale in merce, vel venditori in pretio
(hoc enim sit traditione) sed sufficere,
quod ei constituantur jus personale, ni-
mirum contra personam, ut Emptor
det pretium; venditor mercedem: & hunc
non liberari, solutione solius interesse,
sed teneri præcise ad traditionem rei, si
ejus tradendæ potestatem habet, pro-
babilius est; cum venditor non minus
obligetur ad tradendam rem venditam,
quam donator ad rem dohatam; sed hic
tenetur præcise ad tradendam rem do-
hatam, quin satisfaciat solvendo inter-
esse. Ergo. Major, & Min. habetur §. 2.
Instit. ibi: & ad exemplum nostra confi-
tuzio, eos enim in se habere necessitatem tra-
ditionis voluit, ut etiam se non tradantur;
habeat plenissimum, & perfectuarobur, &
traditionis necessitas incumbat donatori.

1415 Not. 3. quod, licet emptio, & vendi-
tio solo consensu perfecta statim pariat
obligationem, & actionem, etiam antea
quam fiat rei, vel pretii traditio; non pa-
riat tamen *actionem exempto* ad effectum,
priusquam totum pretium per solvatur;
sed venditori usque ad ejus solutionem
licere rem, tanquam pignus, retineret.
L. 13. §. 8. ff. de action. empti. ibi: offerri
pretium ab emptore debet, cum exempto ag-
itur: & ideo, et si pretii partem offerat,
nondum est exempto actio; venditor e-
nim quasi pignus retinere potest eam rem,
quam vendidit. Quando autem dicitur,
quod venditor rem tradere, & Emptor
pretium dare debeat, per haec verba sub-
signata notabile discrimen significatur.
Nam si tradere hic necessario non impor-
tat aliud, quam nudam rei consigna-
tionem in nudam possessionem, per quam
Emptori rem habere liceat, esto for-
tassis venditor non sit rei Dominus; cum
etiam rei alienæ venditio subsistat, ut
habetur L. rem alienam. C. de contra-
hend. empt. non in prejudicium veri
Domini (hic enim rem suam, ubi cun-
que sit, vendicare potest) sed vendito-

ris, qui emptori premium restituere te-
netur cum Domini compensatione, quod
patitur ex carentia rei emptæ, ut constat
ex ff. & C. de Eviction. Econtra dare im-
portat hic translationem dominii, ut ha-
betur §. sicut itaque. Instit. de actionib.
quod intellige, quando datur cum cau-
sa; alias datio, facta sine causa, non es-
set efficax ad dominium transferendum.
Barbosa de axiomat. axiome 1. Hinç
Emptor, qui venditor tenetur dare pre-
mium pro re empta, non satisfacit, solven-
do pecuniam non suam, sed alienam;
quia conventio venditoris est super re
certa in specie, hoc vino, bac domo; at em-
ptoris pro pretio (v. g. 1000. fl.) solum
in genere, ut colligitur ex L. 11. §. 2. ff.
de actionib. empti, ibi: & imprimis ipsam
rem præstare venditorem oportet; id est
tradere, quæ res, si quidem Dominus
fuit venditor, facit & emptorem Domi-
num; si non fuit tantum evictionis no-
mine venditorem obligat, simodo pre-
mium est numeratum, aut eo nomine sa-
tisfactum: Emptor autem nummos ven-
ditoris facere cogitur.

Not. 4. in hac materia per rem em-
ptam, seu mercem intelligi, quod est
pretio estimabile, atque adeo non tan-
tum res corporales, & nobiles; sed eti-
am immobiles, & incorporeas; ut ju-
ra, actiones, imo etiam quandoque
spem, vel eventum dubium; ut si quis
a Piscatore, retia laxante in capturam,
pretio emat, quid quidem tractu compre-
henderit, per L. 8. ff. de contrah. empt.
ubi sic habetur: nec emptio, nec vendi-
tio sine re, qua veniat, post intelligi;
& tamen fructus, & partus futuri recte-
muntur, ut, cum editus esset partus,
jam tunc, cum contractum esset negotium,
venditio facta intelligatur; sed, si id ege-
rit venditor, ne nascantur, aut nefiant,
exempto agi posse; aliquando tamen, &
sine re venditio intelligitur, veluti, cum
quasi alea emitur; quod fit, cum captus
piscium, vel avium, vel missuum eni-
tur: emptio enim contrahitur, etiamsi
nihil incident; quia spes emptio est, &
quod missuum nomine eo casu captum est,
si evictum fuerit, nulla eo nomine ex em-
pto obligatio contrahitur; quia id actum in-
telligitur.

Not. 5. sine pretio non dari emptio.
neim

nem iuxta L. 36. ff. cod. Pretium autem hic significat pecuniam numeratam; Quare dans rem pro re, non emit, sed potius permittat; debet autem in hoc contractu constitui pretium determinatum; alioquin contractus esset invalidus per §. *pretium*. Instit. h. t. & quidem in pecunia *numerata*. §. *item pretium*. Instit. cod. quod intelligi, de pecunia non necessario statim persolvenda; sed vel statim solvenda, velfide data, & acceptata, desolvenda; sic Pirhing h. t. n. 2. §. *not.* 2. Not. 6. venditionem quoque debere esse *de re certa*. L. *in venditionibus*. 99. ff. h. t. & quidem *existente vel actu*, *vel in spe*; ut fructus agri, foetus animalium; quo sensu intelligi debet lex 8. ff. h. t. ubi dicitur: *nec emptio, nec venditio, sine re, qua veneat, intelligi debet*. Ex dictis colliges, emptionis, & venditionis substantiam consistere in communicatione rei, & pretii per consensum; ita Zoësius h. t. n. 1. quod intellige iuxta dicta haec tenus.

ARTICULUS II.

Quæ res emi, & vendi possint?

1418 **A**nte resol. not. quando prohibetur alicuius rei *alienatio*; intelligi *cum effectu*, nimis cum dominii translatio ne in alienarium, quod maxime procedit de prohibitione *pœnali*; quia leges, præsertim poenales, intelligi debent cum effectu, seu de actu consummato, c. *Relatum* de Cleric. non resident. & L. 1. ff. quod *quis juris*; & quoniam etiam emptione fit alienatio, idem etiam intelligendum est de re ista specie alienationis; quibus positis:

§. I.

An emi, & vendi possint res sacra?

1419 **S**uppon. 1. quod Ecclesia gaudeat iisdem privilegiis, quibus gaudet *Fiscus*, ut tenet communis. 2. quod procurator *Fiscalis*, vendens, & tradens rem

ad Fiscum pertinentem; antequam emperor det pretium, non transferat rei dominium in emptorem; sed hoc permaneat penes Fiscum. L. 5. ff. de jure *Fisci junct. gloss. fin.* Ex quo idem dicendum de Procuratore, vel Mandatario Ecclesie, licet Emperor det fidem de pretio solvendo; quia Procurator *Fisci, Minoris*, vel Ecclesie, non potest vendere, nisi ex causa, ut satisiat Creditoribus, quod non impletur solum habendo fidem de pretio.

Suppon. 2. Rem *Sacram* fieri, quando divinis usibus, adhibitis certis quibusdam verbis, precibus, ac Ceremoniis, destinatur; si Pereyra in *Elucidario* n. 1337.

Suppon. 3. *Reliosum locum* aliter à Legistis, & aliter à Canonistis usurpari. Nam in *jure civili*, religiosus locus est ille, in quo sepultus est aliquis Christianus de voluntate Domini ipsius loci L. 2. C. de Relig. & sum. fun. quasi corpus Christiani, locum tangens, ideo religiosum efficiat, quia per illum contum definit esse in dominio alicuius, L. *quoniam* ff. de aqua pluvia arc. sic etiam pietas donantis facit locum *pium*; & religio sepulcri facit locum *religiosum*: in jure Canonico, *Religiosus locus* iuxta Sylvestr. V. *tucus*. n. 1. est, qui *authoritate Pontificis deputatur ad talem usum*. c. *ad hac de religios. dominibus*.

Suppon. 4. *Commercium*, juxta Isidorum 1. 5. ethym. dici à *mercibus*, quasi commutatio mercium; Definiri potest, *libera commeandi, contrahendique facultas ab iis, qui merces ulro citroque convolvunt*. Apud Ulpian. instit. c. 19. (ut sumitur ex L. 5. ff. de just. & jure) est *emendi, vendendique invic. m jus*; id est, rerum legitimè aliquo modo acquirendarum. Unde non dicitur esse *commercium* earum rerum, quarum dominium comparari nequit; quales sunt *Sancta*, & *Religiosa* L. 6. & 34. §. *omnium*, ff. de contrah. empt. nec dicitur quis habere commercium certæ alicuius rei, quam sibi acquirere non potest L. *multum interest*. 34. ff. de verb. oblig. at sub commercio omnes contractus comprehendendi tradit Spiegel. V. *cod.* ex gloss. ad §. *idem juris est*. Instit. de inutil. stipulat; his præmissis;

Dī